

Renowacja zabytkowego kościoła pw. Zmartwychwstania Pańskiego, dzwonnicy oraz budynku plebanii

*Wydatek współfinansowany przez Unię Europejską ze
środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Mazowieckiego 2007-2013 dla rozwoju
Mazowsza*

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Mazowsze.
serce Polski

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Nazwa projektu:

Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz jego promocja poprzez renowację budynku kościoła pw. Zmartwychwstania Pańskiego, dzwonnicy oraz budynku plebanii przy ulicy Księcia Ziemowita 39, wraz z zagospodarowaniem terenu wokół.

Opis projektu

W ramach projektu został wykonany kapitalny remont zabytkowej plebanii, renowacja kościoła, remont drewnianej dzwonnicy, rekultywacja parku wokół obu głównych budynków oraz prawie całego terenu parafialnego, m.in. liczne nasadzenia, alejki spacerowe oraz założono ogród botaniczny - tzw. „ptasi ogród” - ze stawem.

Remont plebanii

Pierwszy etap dotyczył remontu plebanii. W ramach przeprowadzonych prac odnowiona została elewacja, naprawiono dach oraz strop budynku. Przeprowadzona została również renowacja schodów zewnętrznych oraz okien. Budynek został przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Historia

Budynek został wzniesiony jako wolnostojący, parterowy, częściowo podpiwniczony, z częściowo użytkowym poddaszem. Na planie prostokąta z niewielką przybudówką na osi środkowej szczytu wschodniego, gdzie mieści się boczna sień wejściowa. Na osiach pozostałych ścian znajdują się trzy inne wejścia z głównym prowadzącym przez kryty ganek.

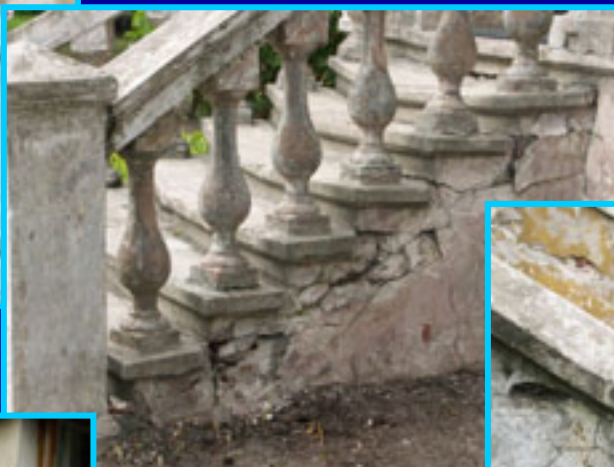
W niektórych opracowaniach dotyczących plebanii wzmiankuje się jako datę zakończenia budowy budynku parafialnego rok 1933, z informacją, że był wznoszony z materiałów rozbiórkowych z Soboru św. Aleksandra Newskiego, który znajdował się w Warszawie na placu Saskim (świątynia została rozebrana w latach 1924-1926). W kronikach parafialnych, jest wzmianka o budowie plebani w latach 1925-28, co pokrywa się z datą rozbiórki Soboru z placu Saskiego. Prawdopodobnie plebania była wznoszona etapowo wchłaniając częściowo istniejący tam budynek, o czym może świadczyć fakt, iż tylko część plebani jest podpiwniczona.

Dawniej

Foto. Wojciech Łuczak

Stan techniczny plebanii

Więźba dachowa

Poważne uszkodzenia

- płatwi słupków
- jętek
- belek stropowych
- krokwi

Najczęstsze uszkodzenia

Zawilgocenia, porażenie grzybami pleśniowymi, pęknięcia i rozwarstwienia, uszkodzenia przez szkodniki i owady.

Dach plebani

Uszkodzenia zewnętrzne pokrycia dachu

- Popękane dachówki ceramiczne
- Głęboka erozja powłoki ceramicznej
- Zapadnięte połacie dachowe

Uszkodzenia okien mansardowych

- Zbutwienie ram okiennych i ościeżnic
- Braki elementów
- Uszkodzenie obudowy mansardowej

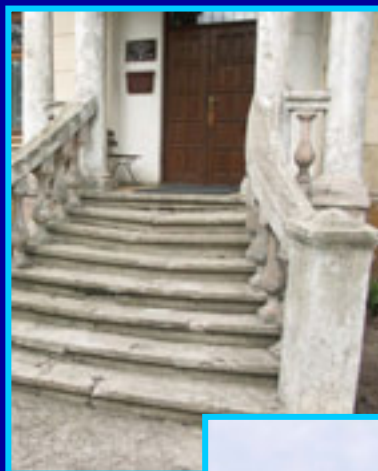
Remont plebanii

W budynku plebanii podbito fundamenty, wymieniono bardzo zniszczony strop, grożący zawaleniem, przeprowadzono remont więźby dachowej, odeskowano dach i pokryto go dachówką ceramiczną.

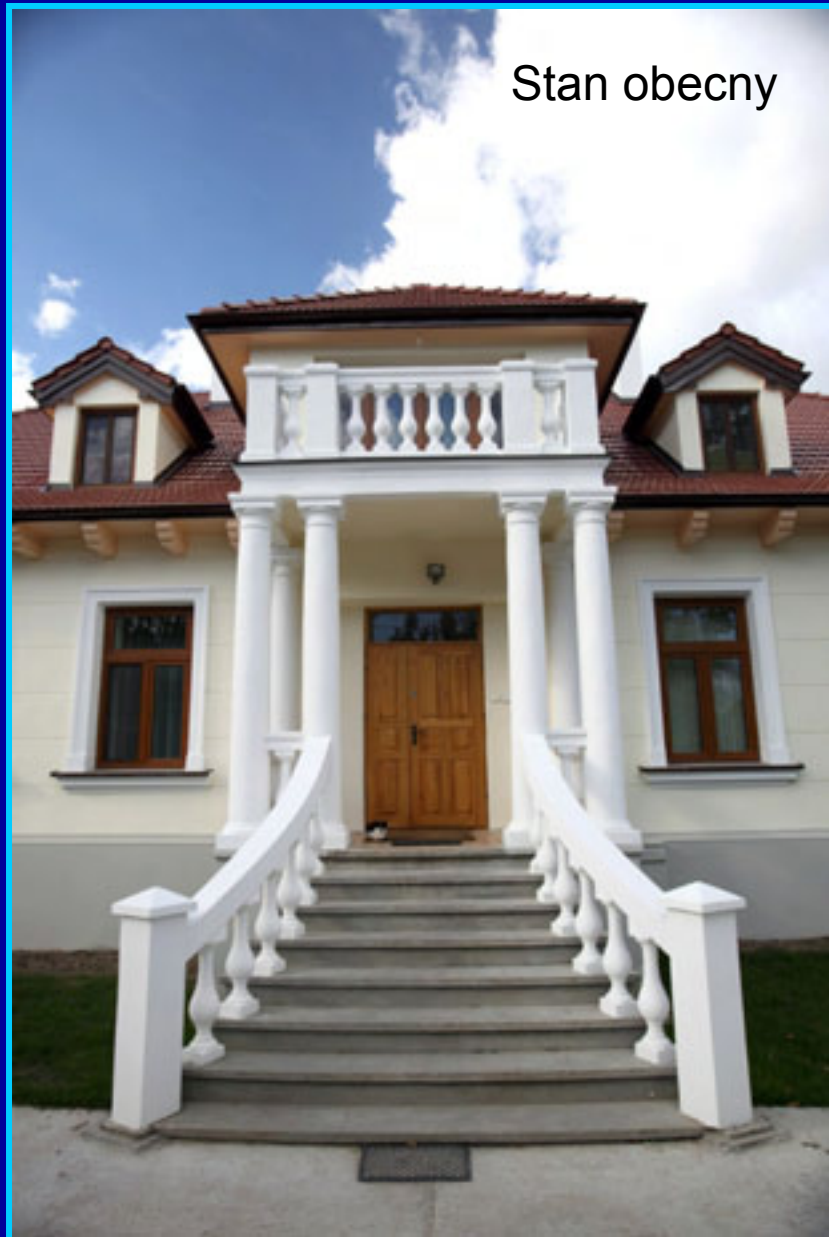

Remont plebanii

Wszystkie elementy zewnętrzne budynku plebani były w znacznym stopniu uszkodzone co wymagało przeprowadzenia gruntownej naprawy i rekonstrukcji.

Stan obecny

Remont plebanii

W ramach remontu naprawiono wszystkie schody zewnętrzne i wykonano nową elewację; podane zostały renowacji wszystkie okna, a także drzwi zewnętrzne oraz wyremontowano drzwi wewnątrz budynku.

Wewnątrz plebanii wykonano wszystkie konieczne prace remontowe, tak iż z wyremontowanych sal korzystają na co dzień Rada Parafialna, parafialny Caritas oraz dzieci i młodzież w ramach zajęć Stowarzyszenia Dzieci Targówka, a także są one używane dla innych celów społecznych i kulturalnych.

Dawniej

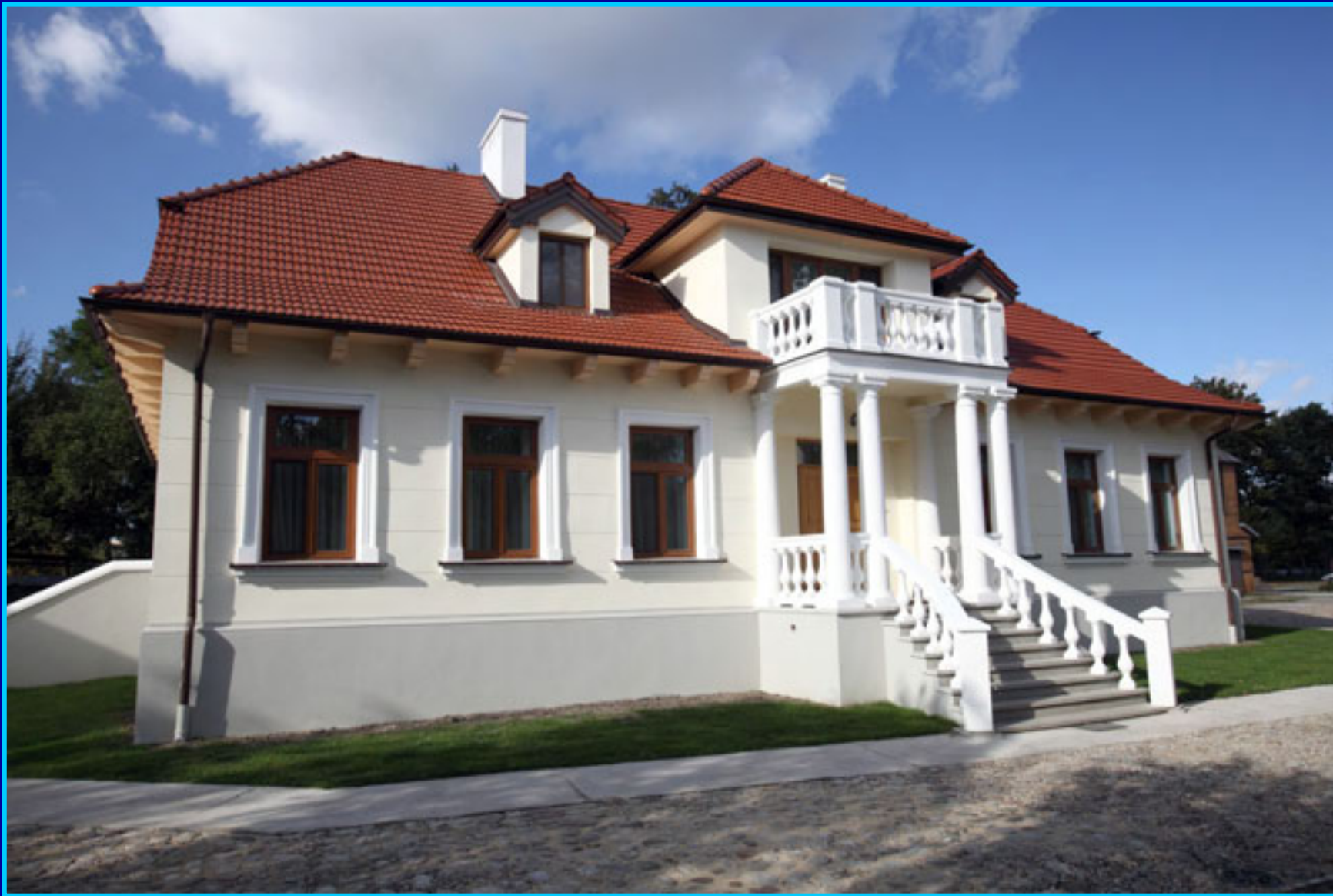
Obecnie

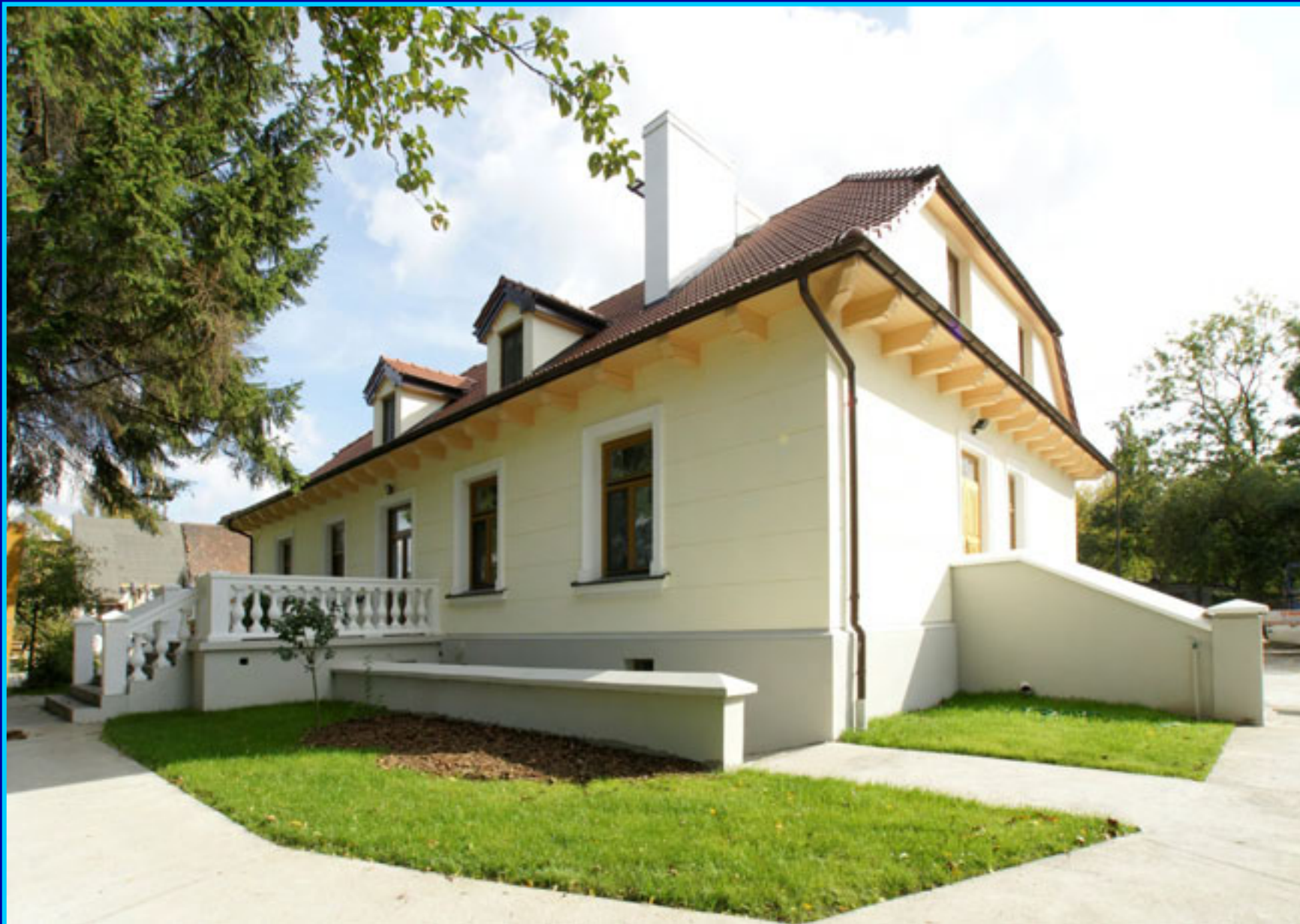
Stan obecny

Stan obecny

Stan obecny

Remont kościoła

W ramach **drugiego etapu** inwestycji przeprowadzony został generalny remont kościoła. Głównymi elementami tego etapu była renowacja i konserwacja wnętrza m.in. ołtarzy oraz organów.

W ramach prac została zainstalowana również iluminacja świetlna świątyni podkreślająca jej walory architektoniczne. Na dachu budynku gospodarczego zamontowano ogniwa fotowoltaiczne. Ponadto istniejący system ogrzewania budynku wymieniony został na ekologiczny. Zlikwidowane zostały także bariery dla osób niepełnosprawnych zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz kościoła.

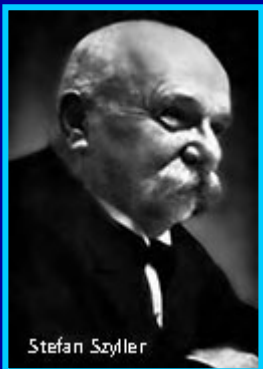
Dawniej

Dawniej

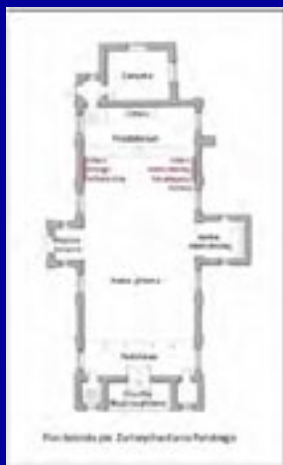
Historia kościoła

Stefan Szyller

Achille Ratti - papież Pius XI

Świątynię parafii p.w. Zmartwychwstania Pańskiego zaprojektował wybitny architekt Stefan Szyller (1857-1933), budowniczy i konserwator zabytków, zwolennik form historycznych, a jej konsekracji 8 września 1919 r. dokonał nuncjusz apostolski w Polsce, Achille Ratti późniejszy papież Pius XI. Kościół zbudowany został w stylu zakopiańskim, jako jednonawowy, ze stromym dachem dwuspadowym z pół szczytami, kryty dachówką ceramiczną – karpiówką. Na dachu znajduje się niewielka sygnaturka kryta blachą ocynkowaną. Według kroniki parafialnej kościół zbudowali kolejarze z drewna rozbiórkowego pozostałego po zniszczonym przez wycofujące się wojska niemieckie w 1918 roku dworcu Warszawa Wileńska. Budynek kościoła o wymiarach 10 m na 32 m i wysokości ok. 4,5 m do gzymsu, jest murowany, wzniesiony z cegły pełnej na zaprawie wapiennej. Płaszczyzny ścian bocznych przedzielone są co 3,5 m pilastrami. Szkielet drewniany kościoła składa się z wiązarów zastrzałowo kleszczowych rozstawionych co 3,5 m. ze słupami opartymi na fundamentach. Płatwie pośrednie w połowie szerokości połączy podparto do słupów zastrzałami i mieczami, usztywniając więzy okapowe. Na płatwiach okapowych i pośrednich leżą krokwie pośrednie rozstawione co 117 cm, dachówki ceramiczne ułożone są bezpośrednio na łątach. Do kościoła wchodzimy przez niewielki portyk wgłębny. Zarówno w portyku, jak i w kościele na posadzce położone są małe płytki ceramiczne. Według pierwotnego projektu wzniesiono tylko jedną kaplicę od strony północno-wschodniej. W stosunku do pierwotnego projektu uległa zmianie lokalizacja wejścia bocznego do zakrystii. Szyller zaprojektował to wejście w północno-wschodniej części, zapewne, dlatego, że z tamtej strony planowano wzniesienie plebanii. Obecnie wejście do zakrystii jest od strony północno-zachodniej.

Wnętrze świątyni

Dawniej

Stan techniczny budynku kościoła

Remont kościoła

W zabytkowej **świątyni** naprawiono i uratowano już bardzo zniszczoną drewnianą konstrukcję budynku, przeprowadzono także remont więźby dachowej i sygnaturki, odeskowano dach i pokryto papą oraz wykonano nowe poszycie dachowe z dachówki ceramicznej karpiówki, układanej w podwójną koronkę, zgodnie z zaleceniem Stołecznego Konserwatora Zabytków.

Remont kościoła

W budynku kościoła zabezpieczono i osuszono fundamenty kościoła i zakrystii, stosując metodę iniekcji,

Zdjęcie u góry –
wzmocnienie
fundamentów
wewnątrz kościoła

Zdjęcie po prawej –
wprowadzanie
metodą iniekcji izolacji
przeciwwilgociowej muru

Remont kościoła

Całościowo rozebrano
i zrekonstruowano
zabytkową posadzkę
i założono instalację
ogrzewania podłogowego

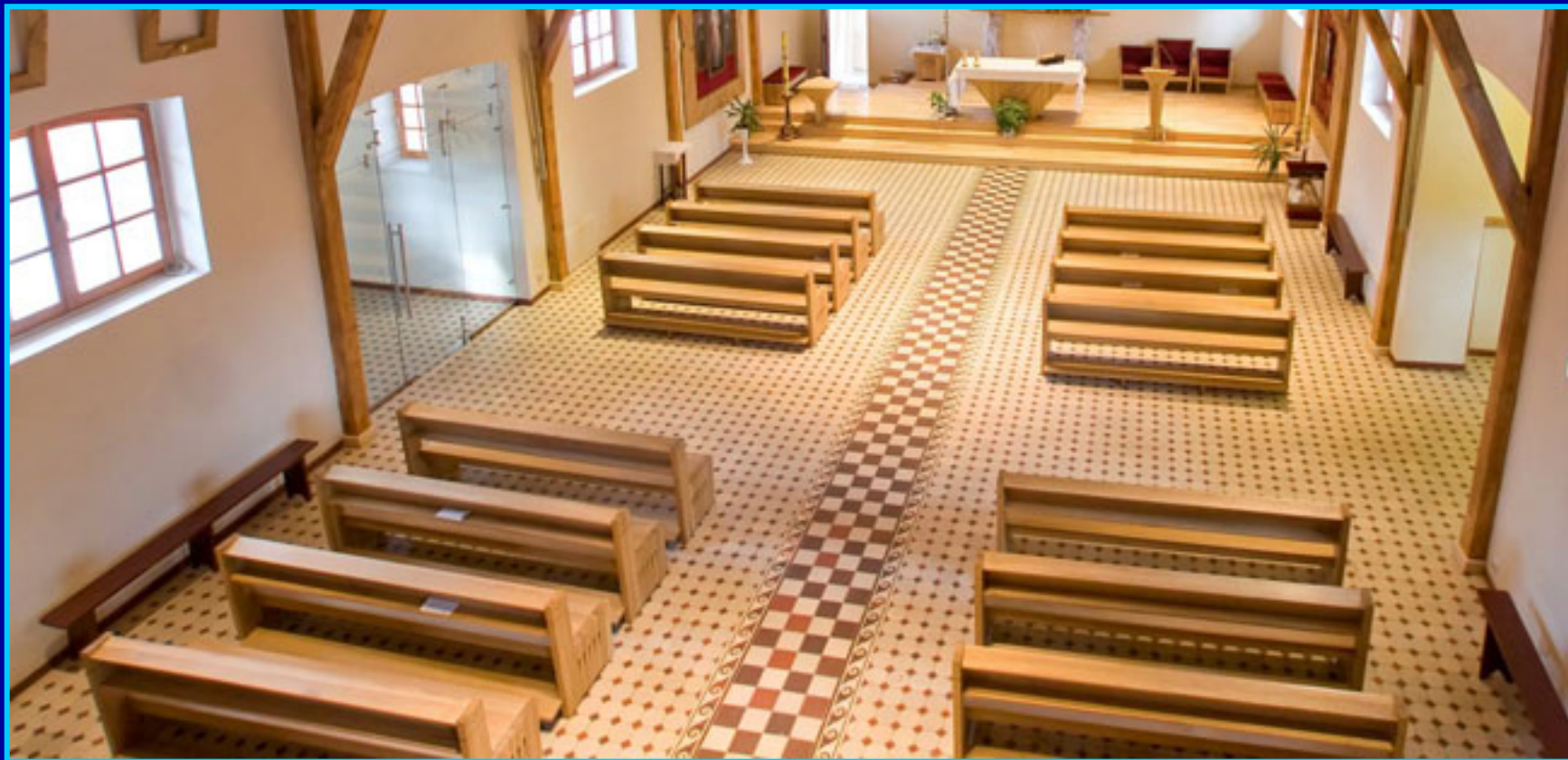

Remont kościoła

Montaż ogrzewania
podłogowego

Remont kościoła

Skrupulatnie odtworzono z oczyszczonych płytek mozaikę zabytkowej posadzki.

Remont kościoła

Częściowo zbito niektóre tynki zewnętrzne i wewnętrzne oraz naprawiono konstrukcje wszystkich murów kościoła (klamry) i wykonano nową elewację kościoła.

Górne zdjęcie - odsłonięte w trakcie remontu drzwi zamurowane w 1943 r.

Obok po prawej założone klamry (zbrojenie) w popękane mury.

Remont kościoła

Zakonserwowano całą drewnianą konstrukcję kościoła, uzupełniono ubytki słupów przyściennych (konstrukcyjnych) i naprawiono ich fundamenty.

Zdjęcie u góry – oczyszczone ze starej farby elementy konstrukcji drewnianej

Remont kościoła

Rekonstrukcja słupów

Zdjęcie górne –
odsłonięte dolne
części uszkodzonych
słupów

Zdjęcie obok - konserwacja
zrekonstruowanych dolnych
partii słupów posadowionych
na nowych fundamentach.

Wnętrze kościoła obecnie

Oczyszczona i zakonserwowana konstrukcja więźarów wraz z zastrzałami i mieczami.

Zabytkowe organy na chórze pieczolowicie odrestaurowano.

Wnętrze świątyni obecnie

Wykonano także projekt aranżacji wnętrza będący opracowaniem autorskim mgr Joanny Szymańskiej, zatwierdzony przez Stołecznego Konserwatora Zabytków. Prace wykonane według wspomnianego projektu przywróciły spójność stylistyczną wnętrza zabytkowej świątyni, poprzez nawiązanie do dekoracji jej ołtarza głównego i chóru muzycznego, stanowiących historyczne wyposażenie kościoła. Zakończono generalny remont organów.

Stan obecny

Stan obecny

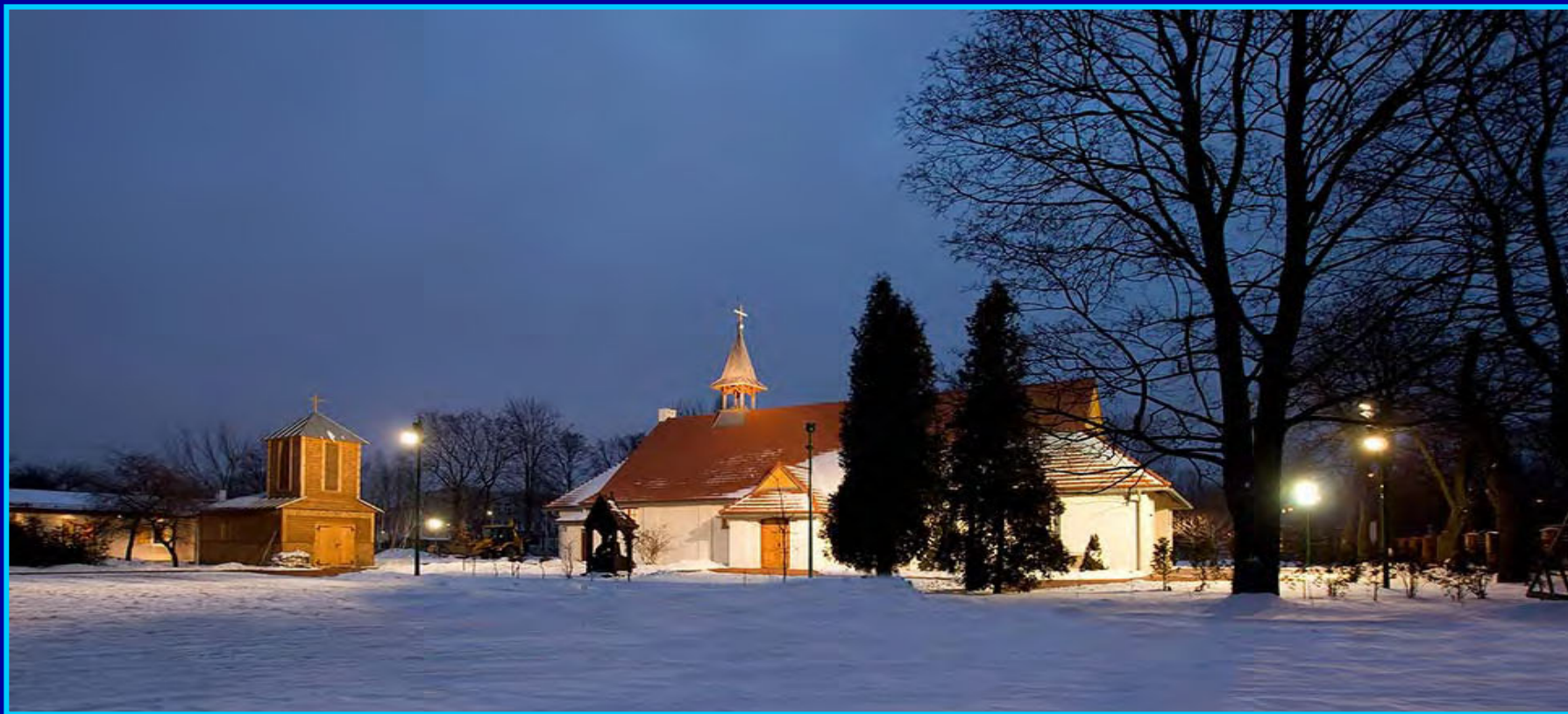
Stan obecny

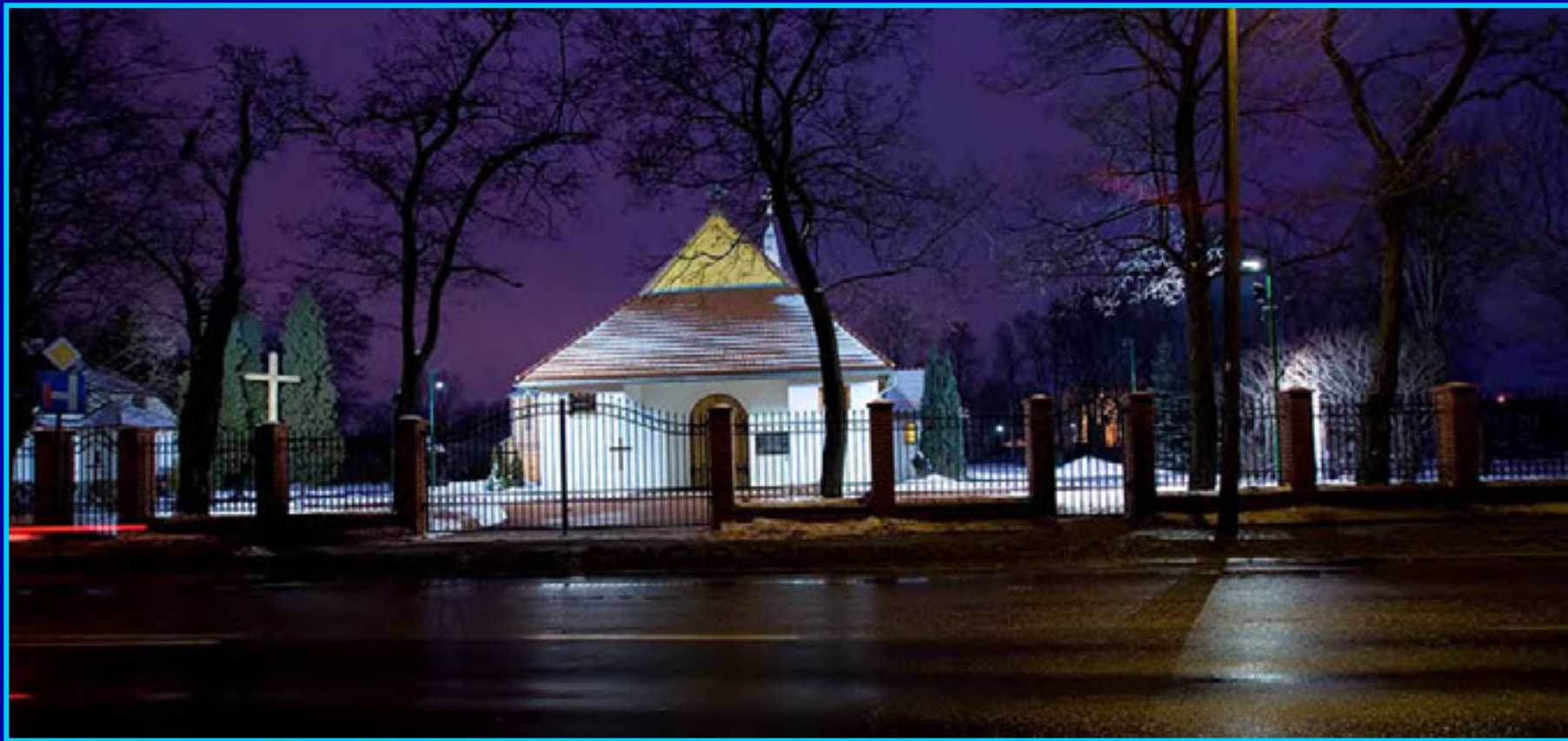

Nocna iluminacja
zabytkowego kościoła

Nocna iluminacja zabytkowego kościoła

Nocna iluminacja zabytkowego kościoła

Remont dzwonnicy

Od strony północno zachodniej stoi drewniana dzwonnica. Konstrukcja nośna dzwonu wykonanym z szyn kolei petersburskiej. Dzwonnica została wybudowana prawdopodobnie w trakcie budowy kościoła. W dzwonnicy zawieszony został 400 kilogramowy dzwon „Tadeusz”, który został zrabowany przez Niemców w czasie II wojny światowej. W przeszłości dzwonnica służyła także jako kaplica pogrzebowa.

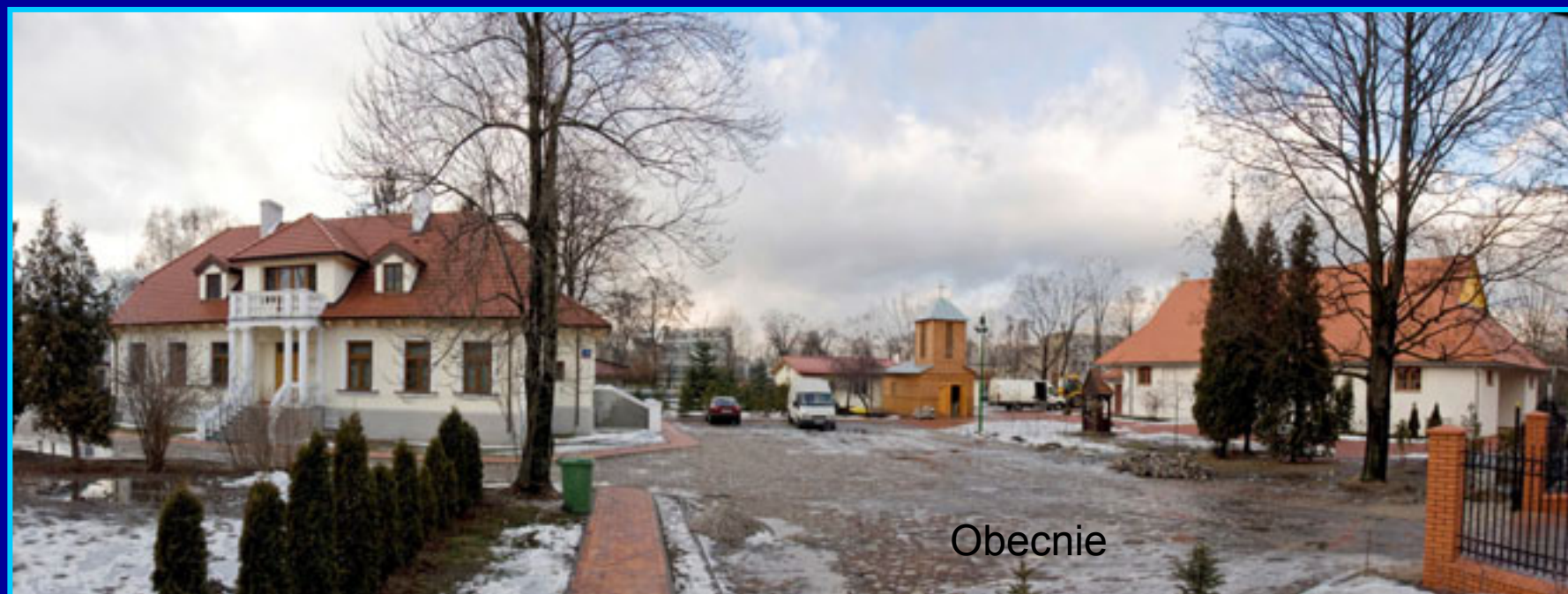

Na zdjęciach stan z 2009 r.

Stan obecny

Budynek dzwonnicy, z uwagi na poważne zniszczenia został odrestaurowany według swojego pierwotnego wzoru. Konstrukcja nośna dzwonu pozostała niezmieniona i w dalszym ciągu są to zabytkowe, zabezpieczone powłoką antykorozyjną, szyny kolejowe.

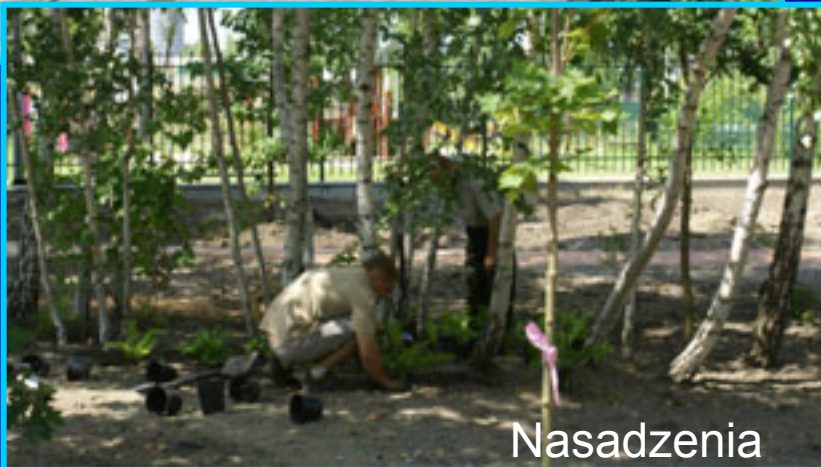
Powstanie „Ptasiego ogrodu”

Teren pod „Ptasi ogród”

Teren przykościelny przylegający do pobliskiej szkoły podstawowej jest doskonałym miejscem do założenia „Ptasiego ogrodu” który spełni nie tylko rolę azylu dla licznych gatunków ptactwa miejscowego i wędrownego, ale także będzie pełnić rolę zielonej szkoły - praktycznych warsztatów terenowych uzupełniających zajęcia szkolne związane z ekologią i ochroną środowiska wprowadzane dla najmłodszych klas.

Nasadzenia

Wytyczanie ścieżek

Przykościelne tereny zielone

Każdy zakątek zabytkowego kompleksu parafialnego wypełnia zieleń – ozdobne krzewy, drzewa i byliny kwiatowe, w sposób naturalny łącząc się z ekologicznym „Ptasim ogrodem”.

Ekologiczne przedsięwzięcia

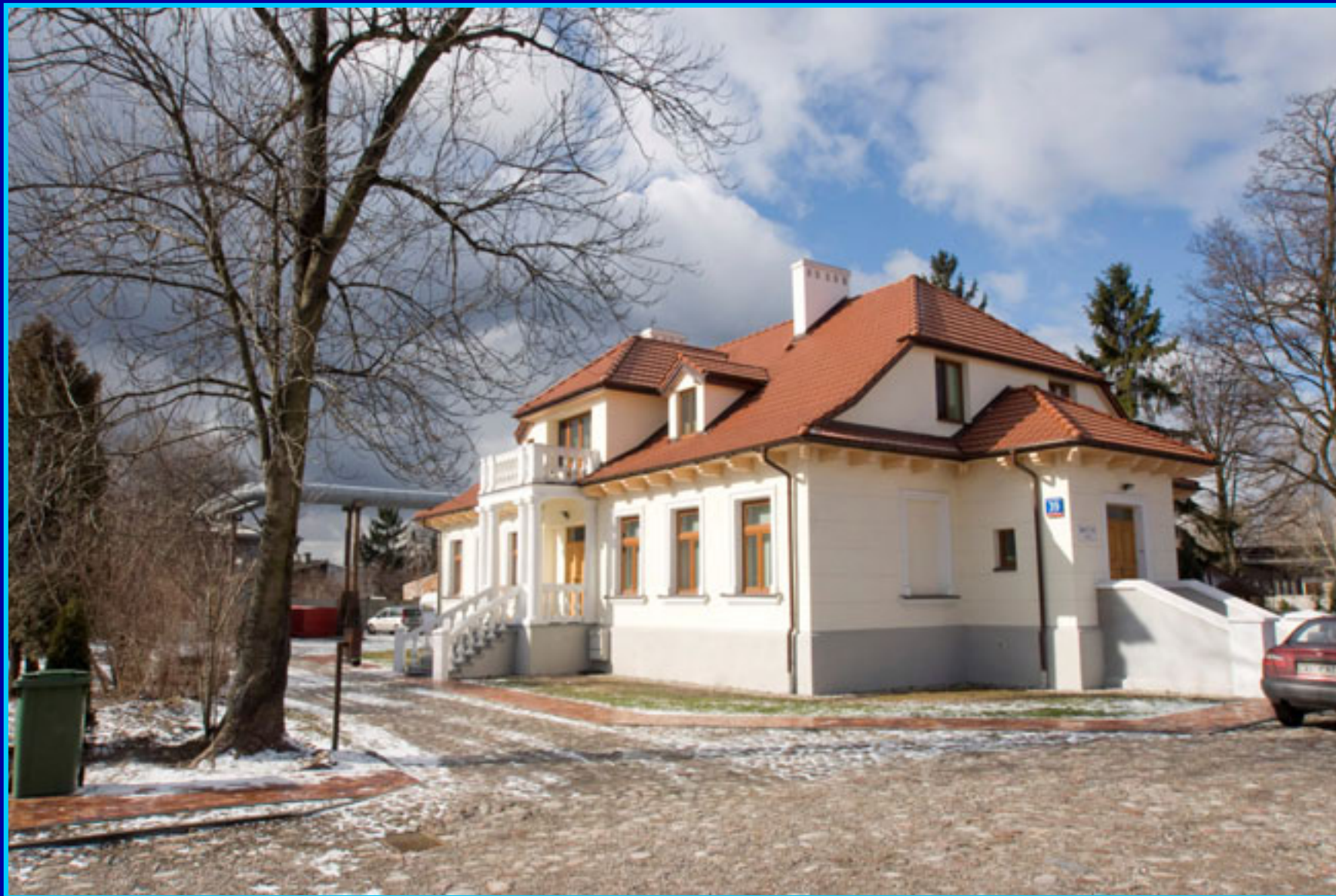
Parafia promuje ekologiczne, odnawialne źródła energii. Budynek kościoła ogrzewany jest przy pomocy pomp ciepła, a na dachu budynku gospodarczego zamontowano ogniwa fotowoltaiczne dostarczające czystą energię.

Luty 2012 r.

Luty 2012 r.

Luty 2012 r.

Luty 2012 r.

Luty 2012 r.

Dziękujemy za uwagę